

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Надежда Козма Кузманова – преподавател по пиано и камерна
музика в

АМГИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив

относно дисертационен труд за присъждане на

образователна и научна степен „ДОКТОР“, представен от Су Ригега,

редовен докторант към „Клавирна катедра“ в Инструментален факултет на

НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София

на тема **„Музикалнокултурни основания и интерпретационни особености на китайското клавирно изкуство от четиридесетте години на XX век до днес“** и научен ръководител проф. д-р Маргарита Кръстева

Със заповед № РД 09-506 / 24.06.2024 г. на Ректора на НМА "Проф. Панчо Владигеров" и изпращането на необходимите материали – автобиография, дисертационен труд и автореферат е даден ход за публична защита на дисертационния труд **„Музикалнокултурни основания и интерпретационни особености на китайското клавирно изкуство от четиридесетте години на XX век до днес“** от Су Ригега.

Биографични данни

Су Ригега завършва бакалавърска степен в Музикалната академия в Тиендзин-Китай и магистърска степен в Йоркския университет – Англия през 2019г. По време на обучението си изнася солови рецитали, множество участия в концерти и става лауреат на два конкурса в Китай.

От 2021г. е докторант към Клавирна катедра, където постъпва с отлична оценка по пиано, която успешно защитава със самостоятелен концерт – кандидатски минимум. През март 2024г. участва в концерт, посветен на Националния празник на България в зала "България" с изпълнение на българска музика,

Дисертационен труд

Има ясна конструкция: Увод, 5 глави със заключения (като всяка от тях представя дейността и творчеството на един от петте композитори в посочените методологични аспекти), Заключение, Приноси, Публикации, Библиография.

Увод: Накратко е разгледано в хронологичен вид развитието и метаморфозата на музикалната култура на клавирното изкуство в Китай от 40-те години на миналия век до днес като ясно са разделени двата периода на застои от останалите активни.

Изпълнени са изискванията по стандарт за представяне на предмет, обект, цел на научния труд и произхождащите от това задачи и използвани методи.

Глава първа: Обзорът на произведенията за пиано на Чу Уан-хуа следва избраната от методологията схема на изложение на **биографични данни** (композитор и пианист, който понастоящем живее в Австралия), **емблематични произведения** (например сюитата „Картини от южната страна на Яндзъ”, която е включена в учебните пособия по пиано за висшите учебни заведения в Китай). Произведенията му са класифицирани като **аранжменти, нов начин на композиране, намиращ се между аранжментите и самостоятелното творчество и самостоятелни композиции**. Разгледани са използваните **композиционни техники, стил** (имитира широко използвани от ударните инструменти ритмични модели, присъства пентатоничен лад, използване на традиционната западна хармония, отчетливо влияние на импресионизма), **структура, изпълнение** (От голямо значение при изпълнението е баланса между многогласното и линейното мислене) **и обобщаващо заключение**.

Глава втора. Обзор на произведенията за пиано на Сун И-цянь, известен пианист, педагог и композитор. Намирам за прекалено обстойно подробното разглеждане на политическите влияния върху литературата и изкуството. Следва кратък обзор на клавирните произведения - „Танцуващи зрънца” и „Пролетен танц“. Анализът на двете творби е направен паралелно на принципа на съпоставянето като впечатление прави скритата дълбока поетичност в повествованието на докторантката. Докторантката успешно доказва, че анализирайки пиесите за пиано на Сун И-цянь можем да обобщим, че те са не само резултат от приемственост, но и поставят благодатна основа, върху която да се създават следващи произведения на китайски композитори.

Глава трета. Обзор на произведенията за пиано на Хуан Ан-лун, считан за един от изтъкнатите популяризатори на китайската култура по света. Несъмнено той е определен като един от китайските композитори с най-многобройно и многообразно творчество, базирано на изящна мелодията, пищна оркестрация, използването на строгата полифония, традиционна хармония, наситения фолклорен стил и т.н. Хуан Ан-лун не отрича атоналната музика, но избира пътя, който „не е в едно и също течение с модерното”. Той счита, че на мелодията в едногласната народната музика, следва да се придаде солидна хармонична подкрепа и по-голяма контрастност. Хуан Ан-лун свързва в едно концепциите за политоналността и традиционната китайска пентатоника. В заключение Су Ригега посочва, че на основата на своята оригинална композиционна концепция композиторият създава прекрасен звуков свят и доказва, че в творчество си е открил забележителен баланс между модерното и традиционното.

Глава четвърта - Обзор на произведенията за пиано на Джан Джао

Докторантката представя отличителните черти на композитора: „разтегливост“, типична за китайската музика; честа промяна на тактовия размер, понякога дори във всеки нов такт; гъвкав ритъм в променящо се темпо; използване на ритъм санбан (свободен ритъм), непрекъснато редуващи се триоли, квинтоли, секстоли, синкопи, точкувани ноти, разнообразни мелизми, което придава известна „еластичност“ на темпото. Подчертана е употребата на необичайна и оригинална пръстовка, препоръчана от автора, при изпълнение на „Диалог на небето и земята“. Правят впечатление звуковите ефекти прилагани от Джан Джао като изпълнение с „половин клавиш“, който той сам създава, **начин на натискане на педала с ехо след звука, техника на изпълнение с поклащане на лактите и тонови клъстери, различни начини на изпълнение с дланта - глисандото от клъстери.**

Су Ригега заключава, че новите композиционни техники неизменно са придружени от нови техники на изпълнение. Джан Джао прави всичко възможно, за да демонстрира, че при пианото може да се постигне силно усещане за пространство чрез различни темброви оттенъци.

Глава пета. Обзор на произведенията за пиано на Джан Шуай - композитор и пианист от младото поколение. Според докторантката „Той избира музикален стил, издигнат през периода на неоромантизма, а именно стил, в който трябва да има съвременни музикални елементи, композиционни техники, а като се прибави хармоничния звуков ефект да накара слушателите по-лесно да го приемат и чрез музиката да породи желанния резонанс“. Композиторият използва джазови хармонии и ритми, елементи от романтизма и импресионизма и усещане за нереално възприемане на света, затвърждаващи неоромантизма в музиката. Разгледана е историята на жанра „прелюдия“ в Китай и на тази база произведението „Три прелюдии“ на Джан Шуай, което несъмнено служи за достоен пример на

съвременните композитори и учени в техните непрестанни търсения и изследвания на китайската клавирна музика.

В Заключението са обобщени постигнатите резултати и е посочено, че китайската клавирна музика изразява търсенето на интелектуалната същност на хората от новата епоха. Авторката счита, че в близко бъдеще със създадения напълно нов облик, китайската клавирна музика ще намери своето достойно място на световната музикална сцена.

Нотните примери, илюстриращи текста, са умело и точно подбрани. На лице са и трите необходими публикации по темата, направени в реферирани китайски издания. Библиографията включва достатъчен брой използвана литература – 28 източника.

Авторефератът отговаря на изискванията, като правдиво и пълно представя текста на изследването.

Актуалност на научната разработка

Избраната тема изисква от изследователя широки познания относно китайската история, култура и в частност клавирна литература, хармоничен език, музикално-изразни средства и изпълнителски опит. Фокусирането върху творчеството на петима от най-ярките представители на китайското композиторско творчество, които са различни по своя подход към обединяването на новото с националното е добре обосновано и по този начин демонстрира пъстрата палитра в китайските заглавия за пиано.

Научни и научно-приложими приноси

Приносните качества на труда са изведени точно. Представени са анализи, които са аргументирани и представят докторантката като един сериозен и задълбочен учен, с богати теоретични познания и детайлно познаване на

произведенията и авторите включени в научната разработка. Дисертацията има и практическо приложение за изпълнители, които ще изпълняват в бъдеще разгледаните произведения.

Ето защо, в заключение, изразявам своето положително становище за присъждане на научната и образователна степен „доктор” на редовен докторант Су Ригега към „Клавирна катедра“, Инструментален факултет, НМА „Проф. Панчо Владигеров“, София. Дисертационният труд има приносен характер към българската музикална наука.

24.08.2024 г.

доц. д-р Надежда Кузманова

Пловдив